

Lectio Divina segédanyag

A év – Mt 22, 1-14

A szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Felelős szerkesztő:

Nyúl Viktor

A segédanyag összeállításában

közreműködtek:

Asztalos Gábor

Asztalos Lívia

Csonka Laura

Geiszelhardt Sára,

Görföl Tibor

Haász Rebeka Anna

Hegyi László

Járai Ferenc

Mohay Réka

Molnár Dzszenifer

Nyúlné Révfalvi Ildikó

Rácz Dávid

Rácz Édua Anna

Szily Boglárka

Vermes Nikolett

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre!

Abban az időben: Jézus ismét példabeszédekben szólt a főpapokhoz és a nép véneihez:

A mennyek országa olyan, mint amikor egy király menyegzőt rendezett a fiának. Elküldte szolgálait, hogy szóljanak a meghívottaknak, jöjjenek a menyegzőre. Ők azonban nem akartak jönni. Erre más szolgálakat küldött: „Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, a lakomát elkészítettem. Ökreim és hizlalt állataim leöltem. Minden készen áll, jöjjetek a menyegzőre!” De azok mindezzel mit sem törődve szétszéledtek: az egyik a földjére ment, a másik az üzlete után nézett. A többiek pedig a szolgálaknak estek: összeverték, sőt meg is ölték őket. A király nagy haragra lobbant. Elküldte seregeit, és felkoncoltatta a gyilkosokat, városukat pedig felégette. Azután így szólt a szolgálakhoz: „A menyegző kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók. Menjetek hát ki az útkereszteződésekre, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre!” A szolgálak kimentek az utakra és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt. A lakodalmas ház megtelt vendégekkel. * Amikor a király bejött, hogy megszemlélje a vendégeket, meglátott köztük egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve. Megszólította: „Barátom, hogy jöhettél be ide, ha nincs menyegzős ruhád?” De az csak hallgatott. Erre a király megparancsolta a szolgálaknak: „Kezét-lábát kötözzétek meg, és dobjátok ki a külső sötétségre! Ott sírás lesz és fogcsikorgatás!” Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak!

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν Ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς¹ λέγων·

És felelve Jézus ismét mondta példabeszédekben nekik mondva.

²Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

Hasonlít a mennyek királysága egy király emberhez, aki menyegzőt tartott a fiának.

³καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἔλθειν.

És elküldte a rabszolgáit, hogy hívják meg a meghívottakat a menyegzőre, de nem akartak jönni.

⁴πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων·Εἶπατε τοῖς κεκλημένοις Ἴδου τὸ ἄριστόν μου Ἦτοίμακα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους.

Ismét elküldött más rabszolgákat mondva: „Mondjátok a meghívottaknak: »Íme, az ünnepi lakomámat elkészítettem, az ökreim és a hízott állatok le lettek vágva, és minden kész: Jöjjetek hát a menyegzőre.«”

⁵οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, Ἦς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, Ἦς δὲ Ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ.

De azok nem törődve (a meghívással) elmentek, valaki egyrészt a saját földjére, másrészt pedig az üzletébe.

⁶οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.

A megmaradók pedig megragadva a rabszolgáit bántalmazták és megölték (őket).

⁷Ὁ δὲ βασιλεὺς¹ ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν.

A király pedig haragra lobbant, és elküldve a csapatait megölte azokat a gyilkosokat, és a városukat felgyújtotta.

⁸τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ Ὁ μὲν γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι·

Akkor mondja a rabszolgáinak: »A menyegző egyrészt készen van, a meghívottak másrészt nem voltak méltók.«”

⁹ πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἴδαν εὗρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

Menjetek tehát az útkereszteződésekhöz, és akiket csak találtok, hívjátok a menyegzőre.

¹⁰ καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας Ἰούσ εὗρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐπλήσθη ὁ Ἰγάμος ἀνακειμένων.

És elmenve azok a rabszolgák az utakra, összegyűjtöttek mindenkit, akit találtak, gonoszokat és jókat is: és megtelt a menyegző asztalnál ülőkkel.

¹¹ εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου·

Belépve pedig a király, hogy megszemlélje az asztalnál ülőket, látott ott egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve.

¹² καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐταίρε, πῶς εἰσηλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφίμωθη.

És mondja neki: „Barátom, hogyan jöttél ide be, noha nincsen menyegzős ruhád?” De az hallgatott.

¹³ τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν ἰ τοῖς διακόνοις Δῆσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἔκβάλετε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.

Aztán a király mondta a szolgáltnak: „Megkötözve a lábait és a kezeit dobjátok ki őt a sötétségbe kívülre, ott lesz sírás és fogak csikorgatása.”

¹⁴ πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Sokan vannak ugyanis a meghívottak, de kevesen a választottak.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ Et respondens Iesus dixit ite rum in parabolis eis dicens:

¹ Jézus ismét példabeszédben szólt hozzájuk:

¹ Ezután Jézus újra beszélni kezdett, és ismét példabeszédekben szólt hozzájuk:

¹ Jézus azután újra példabeszédben szólt hozzájuk:

¹ És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván:

¹ Jézus ismét példázatokban szólt hozzájuk:

² "Simile factum est regnum caelorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.

² "A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki menyegzőt rendezett a fiának.

² »Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített fiának.

² „Hasonlít a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt rendezett fiának.

² Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki az ő fiának menyegzőt szerze.

² – Hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki menyegzőt készített a fiának.

³ Et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, et nolebant venire.

³ Elküldte szolgálait, hogy szóljanak a meghívottaknak, jöjjenek a menyegzőre! Azok nem akartak jönni.

³ Elküldte szolgálait, hogy hívják el a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak eljönni.

³ Elküldte tehát szolgálait, hogy hívják a meghívottakat a menyegzőre. De azok nem akartak jönni.

³ És elküldé szolgálait, hogy meghívják azokat, a kik a menyegzőre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljönni.

³ Elküldte szolgálait, hogy hívják össze a meghívottakat a menyegzőre, de azok nem akartak elmenni.

⁴ Iterum misit alios servos dicens: "Dicite invitatis: Ecce prandium meum paravi, tauri mei et altilia occisa, et omnia parata; venite ad nuptias".

⁴ Erre más szolgálakat küldött: Mondjátok meg a meghívottaknak, hogy a lakomát előkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat leöltem, minden készen van, gyertek a menyegzőre!

⁴ Ekkor más szolgálakat küldött ezekkel a szavakkal: 'Mondjátok meg a meghívottaknak: Íme, a lakomát elkészítettem, ökreimet és hizlalt állataimat levágtam, minden készen van. Jöjjetek a menyegzőre.'

⁴ Erre más szolgálakat küldött: mondjátok meg a meghívottaknak: elkészítettem lakomámat, ökreimet és hizlalt állataimat leöltem, minden kész. Jöjjetek a menyegzőre!

⁴ Ismét küldé más szolgálakat, mondván: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ímé, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hizlalt állataim levágva vannak, és kész minden; jertek el a menyegzőre.

⁴ Ekkor más szolgálakat küldött, mondván: „Mondjátok meg a meghívottaknak: »Íme, elkészítettem a lakomát. Ökreim és hizott állataim levágva. Minden kész. Jöjjetek a menyegzőre!«”

⁵ Illi autem neglexerunt et abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam;

⁵ Azok nem törődtek vele, az egyik a földjére ment, a másik meg az üzlete után nézett.

⁵ De azok nem törődtek vele. Elmentek, egyik a földjére, a másik az üzlete után,

⁵ De azok nem törődtek vele. Elmentek, ki majorjába, ki meg keresete után.

⁵ De azok nem törödvén vele, elmenének, az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe;

⁵ De azok, mit sem törődve ezzel, elmentek: az egyik a földjére, a másik az üzlete után.

⁶ reliqui vero tenuerunt servos eius et contumelia affectos occiderunt.

⁶ A többiek a szolgálknak estek, összeverték, sőt meg is ölték őket.

⁶ a többiek pedig megragadták a szolgálit, gyalázatokkal illették és megölték.

⁶ Mások pedig megfogták a szolgálakat, megverték, sőt meg is ölték őket.

⁶ A többiek pedig megfogván az ő szolgálit, bántalmazák és megölik őket.

⁶ A többiek pedig megragadták a szolgálit, bántalmazták és megölték őket.

⁷ Rex autem iratus est et, missis exercitibus suis, perdidit homicidas illos et civitatem illorum succendit.

⁷ A király ennek hallatára haragra lobbant. Elküldte csapatait, a gyilkosokat felkoncoltatta, városaikat pedig fölégette.

⁷ Haragra gerjedt erre a király, s elküldte hadseregét. A gyilkosokat elpusztította, a városukat pedig felégette.

⁷ Amint a király ezt meghallotta, haragra lobbant. Kivezényelte hadseregét, a gyilkosokat fölkoncoltatta, városukat pedig fölégettette.

⁷ Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait fölégeté.

⁷ Ekkor a király haragra lobbant, elküldte seregeit, és elpusztította ezeket a gyilkosokat, városukat pedig felégette.

⁸ Tunc ait servis suis: "Nuptiae quidem paratae sunt, sed qui invitati erant, non fuerunt digni;

⁸ Aztán így szólt szolgáljaihoz: A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók.

⁸ Azután azt mondta a szolgálainak: 'A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók.

⁸ Aztán így szólt szolgáljaihoz: A menyegzői lakoma kész, de a meghívottak nem voltak méltók rá.

⁸ Akkor monda az ő szolgálainak: A menyegző ugyan készen van, de a hivatalosok nem valának méltók.

⁸ Akkor ezt mondta szolgálainak: „A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók.

⁹ *ite ergo ad exitus viarum, et quoscumque inveneritis, vocate ad nuptias*”.

⁹ Menjetek ezért ki az útkereszteződésekre, s akit csak találtok, hívjátok meg a menyegzőre!

⁹ Menjetek hát ki a bekötő utakra, s akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre.’

⁹ Menjetek ki az útkereszteződésekre, s akit csak találtok, hívjátok a menyegzőre.

⁹ Menjetek azért a keresztútakra, és a kiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőbe.

⁹ Menjetek tehát a főutakra, és akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre!”

¹⁰ *Et egressi servi illi in vias, congregaverunt omnes, quos invenerunt, malos et bonos; et impletae sunt nuptiae discumbentium.*

¹⁰ A szolgák ki is mentek az utakra és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, jókat, gonoszokat egyaránt. A menyegzős terem megtelt vendégekkel.

¹⁰ A szolgák kimentek az utakra és összegyűjtöttek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, s a menyegzős ház megtelt vendégekkel.

¹⁰ A szolgák kimentek az utakra és összegyűjtöttek rosszakat és jókat, ahogy jöttek, úgy hogy a lakodalmas ház megtelt vendégekkel.

¹⁰ És kimenvén azok a szolgák az utakra, begyűjték mind a kiket csak találtak vala, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelék a menyegző vendégekkel.

¹⁰ A szolgák kimentek az utakra, és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt, és a lakodalmas ház megtelt vendégekkel.

¹¹ *Intravit autem rex, ut videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali*

¹¹ Amikor a király bejött, hogy lássa a vendégeket, észrevett egy embert, aki nem volt menyegzőre öltözve.

¹¹ Amikor a király bement, hogy megnézzé az asztalnál ülőket, észrevett ott egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve.

¹¹ Mikor a király bement, hogy lássa a vendégeket, észrevett egy embert, aki nem volt menyegzős ruhában.

¹¹ Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, a kinek nem vala menyegzői ruhája.

¹¹ Amikor a király bement, hogy megtekintse a vendégeket, meglátott ott egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve.

¹² et ait illi: "Amice, quomodo huc intrasti, non habens vestem nuptialem?". At ille obmutuit.

¹² Megszólította: Barátom, hogy kerültél ide, amikor nem vagy menyegzőre öltözve? Az elnémult,

¹² Azt mondta neki: 'Barátom, hogyan jöttél be ide menyegzős ruha nélkül?' Az nem szólt semmit.

¹² Barátom, szólította meg, hogyan jöttél ide menyegzős ruha nélkül? Ő hallgatott.

¹² És monda neki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzői ruhád? Az pedig hallgata.

¹² Így szólt hozzá: „Barátom, hogyan jöhettél be ide menyegzős ruha nélkül?” Az hallgatott.

¹³ Tunc dixit rex ministris: "Ligate pedes eius et manus et mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium".

¹³ a király pedig megparancsolta a szolgáknak: Kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségre. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

¹³ Erre a király azt mondta a felszolgálóknak: 'Kötözzétek meg kezét-lábát és dobjátok ki őt a külső sötétségre. Lesz majd ott sírás és fogcsikorgatás!'

¹³ Erre a király megparancsolta a szolgáknak: kötözzétek meg kezét-lábát, s dobjátok ki a külső sötétségre! Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

¹³ Akkor monda a király a szolgáknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.

¹³ Akkor a király ezt mondta szolgáinak: „Kötözzétek meg kezét és lábát, és vessétek ki a külső sötétségre! Lesz ott majd sírás és fogcsikorgatás.”

¹⁴ Multi enim sunt vocati, pauci vero electi".

¹⁴ Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak."

¹⁴ Mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.«

¹⁴ Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.”

¹⁴ Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.

¹⁴ Mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak.

1.1.3. Behatárolás

Jézus utolsó, jeruzsálemi tanításai között helyezi el az evangélista ezt az epizódot, ami a gonosz szőlőmunkások példabeszédét (Mt 21,33-44) lezáró összegzés (Mt 21,45-46) és az adófizetésről szóló szakasz (Mt 22,15-22) között helyezkedik el: Mt 22,1-14.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

A példabeszéddel Máté több mindent kíván hangsúlyozni:

- Isten mindenkit meghív az üdvösségre: a vele való boldogító örök szeretetközösségre, aminek a jelképe a menyegzős lakoma.
- Az Úr hűséges, kitartó és nagylelkű: újabb és újabb szolgálókat küld az egyes meghívottak közömbössége, gonoszsága ellenére is.
- A szolgáló Isten embereit, munkatársait: a prófétákat, az apostolokat, a papokat stb. jelképezik, akiknek küldetésük, hogy az Úr Szavától küldve, az Istenhez vezessenek másokat.
- A választott nép egy része elutasította Jézus Krisztust, nem ismerve fel Őbenne a Messiást, viszont a pogány nemzetek közül sokan elfogadták Őt Megváltójuknak.
- A menyegzős ruháért mindenki maga felelős: azt más helyette nem tudja felölteni. Ez a ruha az ember hitét, az irgalmasság cselekedeteit jelenti, ami nélkül senki sem vehet részt az üdvösséget szimbolizáló lakomán (vö. Mt 25,8-12; Jel 19,8).
- Az üdvösség ajándéka mellett komolyan kell venni a kárhozat lehetőségét is, ahová azok jutnak, akik végérvényesen elutasítják Isten meghívó szeretetét, s nem viselik a Jézusba vetett hit és az irgalom cselekedeteinek ruháját (Mt 22,11-13; 25,44-45).

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

γάμος (gámosz): 'menyegző, lakodalom, menyegzői lakoma' (Mt 22,2-4.8-12)

Az Újszövetségben ez a szó 16-szor fordul elő, s ebből 8 alkalommal ebben az evangéliumi szakaszban. A menyegző a házaspár egybekelésének, szövetségének a megünneplése: örömnépnep, amit a közös lakoma is jelez. Jézus maga is vett részt menyegzőn, részese volt e szép emberi ünnepnek is (vö. Lk 14,8; Jn 2,1-2).

Ugyanakkor a menyegző és a házasság az Isten és az ember közti szövetség szimbóluma is: az Úr mindig hűséges marad népéhez, akkor is, ha az elhagyja Őt (vö. Oz 1-3). Az Újszövetségben ez a jelkép gyakran Jézus Krisztushoz kapcsolódik: akinek a részére Isten (a király szimbólumában) lakomát rendez (Mt 22,2-12), illetve aki másodszer dicsőségben fog eljönni, s ezt éberem kell várnia mindenkinek (Mt 25,10; Lk 12,36). Továbbá jelöli az Úr Jézus (a Bárány) végső győzelmét, s ezáltal az Egyház diadalát és mély egységét Vele (Jel 19,7.9).

δεῦτε (*deute*): 'hajrá, gyerünk, ide' (Mt 22,4)

A szó a beszélőhöz való odahívást, a vele való találkozásra való bátorítást fejezi ki. Jézus ezzel a kifejezéssel hívja meg az ő követésére az első tanítványokat (Mt 4,19), illetve így hívja magához mindazokat, akik elfáradtak és meg vannak terhelve (Mt 11,28). Továbbá az utolsó ítélet példázatában is így fordul a jobbán állókhoz, hogy megjutalmazza őket (Mt 25,34). Megrendítő, hogy a gonosz szőlőművekről szóló példabeszédben így bátorítják egymást a szőlőművesek, hogy a fiút öljék meg (Mt 21,38), ugyanakkor az angyal ezzel a szócskával hívja fel a Jézus sírjánál álló asszonyok figyelmét arra, hogy az Úr nincs ott, feltámadt (Mt 28,6). Az általunk vizsgált szakaszban így bátorítja a király a meghívottakat a menyegzős lakomán való részvételre, ami az ő nagylelkűségét mutatja (Mt 22,4).

πορεύεσθε (*poreueszthe*): 'menjete!' (Mt 22,9)

Ez a felszólító módban álló kifejezés, amivel a király küldi a szolgákat, hogy hívjanak meg mindenkit az ünnepségre, noha más nyelvtani formulában (melléknévi igenévben), de a feltámadt Jézus ajkán is elhangzik, aki azért küldi a tanítványait, hogy tegyenek tanítványává minden népet (Mt 28,19). Kapcsolat van tehát a menyegzőre mindenkit meghívni kívánó király szándéka és a tanítványait az egész földkerekségre elküldő Jézus Krisztus vágya között. Isten arra vágyakozik, hogy minden emberrel bensőséges kapcsolatba lépjen!

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

5,45 Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is.

8,11-12 Ezért mondom nektek: Sokan jönnek majd napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahám, Izsák és Jákob mellé a mennyek országában, az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségbe. Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

9,15 Jézus így felelt: „Hát búsulhat a násznép, míg vele a vőlegény? Eljön a nap, amikor elviszik a vőlegényt, akkor majd böjtölnek.”

13,38 A szántóföld a világ, a jó mag az ország fia, a konkoly pedig a gonoszság fia.

13,47-48 Végül hasonlít a mennyek országa a tengerbe vetett háléhoz, amely mindenféle halat összefog. Amikor megtelik, partra húzzák, nekiülnek, és a javát edényekbe válogatják, a hitványát pedig kiszórják.

18,23 A mennyek országa hasonlít a királyhoz, aki el akarta számoltatni szolgálait.

18,34 Ezzel az úr haragjában átadta a poroszlóknak, míg meg nem fizette mind, amivel tartozott.

20,16 Így lesznek az utolsók elsők, az elsők meg utolsók.

21,34-36 Amikor eljött a szüret ideje, elküldte szolgálait a szőlőművesekhez, hogy szedjék be a termést. Ám a szőlőművesek nekiestek a szolgálaknak. Az egyiket megverték, a másikat megölték, a harmadikat megkövezték. Erre más szolgálakat küldött, többet, mint először, de ezekkel is úgy bántak.

23,37 Jeruzsálem, Jeruzsálem, megölsz a prófétákat és megkövezed, akik hozzád küldettek! Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, ahogy a tyúk szárnya alá gyűjti csibéit, de nem akartátok.

25,30 Ezt a mihaszna szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre! Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Lk 13,28 Lesz sírás és fogcsikorgatás, amikor Ábrahámot, Izsákot, Jákobot és a prófétákat mind az Isten országában látjátok, magatokat meg kirekesztve.

Lk 14,15-24 Ezek hallatán az egyik vendég így szólt hozzá: „Boldog, aki asztalhoz ülhet az Isten országában.” Erre ezt válaszolta: „Egy ember nagy vendégséget rendezett. Sokakat meghívott. Amikor eljött a lakoma kezdetének ideje, elküldte szolgálait, mondják meg a meghívottaknak: Gyertek, már minden készen van. De elkezdtek mentegőzni. Az egyik ezt üzenté neki: Földet vettem, s el kell mennem megnézni. Kérlek, ments ki. A másik azt mondta: Öt iga ökröt vettem, megyek őket kipróbálni. Kérlek, ments ki. Ismét más ezt mondta: Megnősültem, azért nem mehetek. Visszatért a szolga, s átadta urának az üzeneteket. Megharagudott a házigazda, és megparancsolta szolgáljának: Fogd magad, és eredj ki a város tereire és utcáira, és hívd ide a szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat. A szolga jelentette: Uram, parancsod teljesült, de még mindig van hely. Az Úr erre ráparancsolt a szolgára: Menj ki az országutakra és a sövények mentére, és kényszeríts mindenkit, jöjjön el, hadd teljen meg a házam. Mondom nektek, azok közül, akik hivatalosak voltak, senki sem ízeleli lakomámat.

Jn 5,40 mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

2Kir 10,22 Erre megparancsolta a ruhafélék őrének: „Adjatok palástot Baál minden hívére!” S kiosztották nekik a palástokat.

Péld 9,1-6 Megépítette a házát a bölcsesség, s hét oszlopát is felállította. Barmait levágta, borát megkeverte, és az asztalát is megterítette. Kiküldte szolgálóit és kihirdette a város magasabb pontjain: „Tapasztalatlanok, kerüljetek beljebb!” Az értetleneknek meg ezt mondja: „Gyertek, egyetek a kenyereimből, igyatok a borból, amelyet kevertem! Éljetek, csak hagyjatok fel a dőreséggel és járjatok az értelem útjain!”

Bölcs 17,2 Azt hitték ugyanis az elvetemültek, hogy elnyomhatják a szent népet, de aztán a sötétség fogságában és az éjszaka bilincseiben kellett ténferegniük, bezárva házaikba, számkivétel az örök gondviselés színe előtt.

ApCsel 13,46 De Pál és Barnabás bátran megfeleltek nekik: „Először nektek kellett volna hirdetnünk az Isten szavát. De mert visszautasítottátok és méltatlannak ítéltétek magatokat az örök életre, most a pogányokhoz fordulunk.

Zsid 2,3 hogyan menekülhetnénk meg mi, ha semmibe vesszük azt a mérhetetlen üdvösséget, amelyet először az Úr hirdetett, azután a fültanúk megszilárdítottak köztetek

Jel 19,7-9 Örüljünk, ujjongjunk és dicsőítsük, mert eljött a Bárány menyegzőjének napja. Menyasszonya felkészült. Megadatott neki, hogy ragyogó fehér patyolatba öltözzék.” A patyolat a szentek igaz tetteit jelenti. Ekkor hozzám fordult: „Írd! Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzői lakomájára!” Majd folytatta: „Istennek ezek a szavai igazak.”

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

Az Úristen menyegzőt rendezett, amikor elküldte Fiát a világba. Ahogy a menyegzőn nagy vigasság van, úgy érkezett öröm a földre Megváltónk születésével. Hívta az Úr az Ő választott népét. Először a próféták szavával, majd az apostolok igehirdetésével. De ők nem hallgatták meg őket. Azonban voltak, akik így feleltek: „*De azok mindezzel mit sem törődve szétszéledtek: az egyik a földjére ment, a másik az üzlete után nézett.*” Ők voltak azok, akiket a földi gondok elvontak az Ige elől. Inkább keresték földi boldogulásukat, mint az örök életet. A többiek más választ adtak: „*A többiek pedig a szolgálknak estek: összeverték, sőt meg is ölték őket.*” Ők voltak azok, akik az Igazságot

üldözték és annak hirdetőit. Ezt követően ezt cselekedte a Király: „A szolgák kimentek az utakra és összeszedtek mindenkit, akit csak találtak, gonoszokat és jókat egyaránt. A lakodalmas ház megtelt vendégekkel.” Ez a lakodalmas ház az Egyház. Jók és gonoszok egyaránt megtalálhatók. Azonban Krisztus Egyházának a feladata, hogy a jókat megtartsa a szent úton, a gonoszokat pedig elvezesse a lelki kegyelem szabadságára. Szolgálatunkhoz így hozzátartozik a gonoszok elviselése, hiszen aki őket el nem viseli, az türelmetlensége miatt fog elveszni. Nem elég azonban vendégnek lenni. Így olvassuk tovább: „Amikor a király bejött, hogy megsejmelje a vendégeket, meglátott köztük egy embert, aki nem volt menyegzős ruhába öltözve.” Az ítéletet jelenti, épp ezért, akinek lelke alkalmas a menyegzőre, az bent marad, aki azonban nem őrzi meg azt tisztán és így koszosan érkezik a menyegzőre, azt kivetik. De mit is jelent pontosan ez a menyegzős ruha? Aki hisz, már belépett a menyegzős terembe, de akiben nincs meg a felebarát iránti szeretet, nem maradhat ott. Hasonlóképp cselekedett velünk az Atya: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn 3, 16). Ha Ő szeretettel viseltetett irántunk, akkor nekünk is hasonlóképpen kell cselekednünk. Ne feledjük hát sosem az Úr szavát: „Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak!” Élünk úgy, hogy ne veszítsük el választottságunkat!

/Vö.: Nagy Szent Gergely pápa, Homília 38, 3.5 – 7.9.11 – 14/

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

543. Minden ember meghívás kap arra, hogy belépjen az Országba. Ez a messiási ország, melyet először Izrael fiainak hirdettek, minden nép embereinek szól. Aki be akar lépni az Országba, annak el kell fogadnia Jézus szavát.

"Az Úr igéje ugyanis a földbe vetett maghoz hasonlít: akik hittel hallgatják és Krisztus kicsiny nyájához számláltatnak, azok magát az Országot fogadták be; a mag azután saját erejéből csírázik és növekszik egészen az aratásig."

544. Az ország a szegényeké és a kicsinyeké, vagyis azoké, akik alázatos szívvel elfogadták. Jézus küldetése az, hogy "örömhírt vigyen a szegényeknek" (Lk 4,18). Boldognak mondja őket, mert "övék a mennyek országa" (Mt 5,3); az Atya a "kicsinyeknek" akarta kinyilatkoztatni azt, ami rejtve marad a bölcsék és az okosok előtt. A jászoltól a keresztségig Jézus megosztja életét a szegényekkel; ismeri az éhséget, a szomjúságot és a nélkülözést. Sőt, azonosítja magát minden szegénnyel, és az irántuk tanúsított tevékeny szeretetet teszi az országába belépés föltételéül.

545. Jézus az Istenország asztalához hívja a bűnösöket: "Nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket" (Mk 2,17). Megtérésre szólítja föl őket, ami nélkül nem lehet belépni az Országba. De szóval és tettel megmutatja nekik Atyja határtalan irgalmát irántuk, és a határtalan "örömet", mely "az égben lesz egyetlen megtérő bűnös miatt" (Lk 15,7). E szeretet legfőbb bizonyága életének föláldozása "a bűnök bocsánatára" (Mt 26,28).

546. Jézus példabeszédek által – melyek tanításának jellegzetességei – hív arra, hogy belépünk az Országba. Általuk hív meg az Ország ünnepi lakomájára, ugyanakkor radikális döntést kíván: az Ország elnyeréséért az embernek mindent el kell ajánlkoznia; a szavak nem elegendők, tettekre van szükség. A példabeszédek szinte tükröt tartanak az ember elé, melyben fölismerheti: sziklás talajként vagy jó földként fogadja-e be az ígét? Mit kezd a kapott talentumokkal? A példabeszédek lényegi magva Jézus és az Ország jelenléte a földön. Az embernek be kell lépnie az Országba, azaz Krisztus tanítványává kell lennie, hogy "megismerje a mennyek országának titkait" (Mt 13,11). A "kívülállóknak" (Mk 4,11) minden rejtve marad.

1402. Egy ősi imádságában így magasztalja az Egyház az Eucharisztia misztériumát: "Ó, szentséges lakoma, Krisztust vesszük rajta. Felidézzük szenvedésének emlékét, lelkünket kegyelem tölti el, és a jövő dicőség záloga nekünk adatik." Ha az Eucharisztia az Úr húsvétjának emlékezete, ha az oltár áldozatából részesülőket "a mennyei áldás és kegyelem teljessége" tölti el, akkor az Eucharisztia a mennyei dicőség elővételezése is.

1403. Az utolsó vacsorán maga az Úr irányította tanítványai figyelmét a húsvétnak az Isten országában történő beteljesedésére: "Mondom nektek: mostantól nem iszom a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában" (Mt 26,29). Valahányszor az Egyház az Eucharisziát ünnepli, emlékezik erre az ígéretre, és tekintetét arra irányítja, "aki eljön" (Jel 1,4). Imádságában hívja az Ő eljövételét: "Marana tha!" (1Kor 16,22), "Jöjj el, Uram Jézus!" (Jel 22,20). "Jöjjön el a te kegyelmed, és múljék el e világ!"

1404. Az Egyház tudja, hogy Eucharisziájában az Úr már most eljön és benne közöttünk van. Mégis, ez a jelenlét elfátyolozott. Ezért ünnepeljük mi az Eucharisziát úgy, hogy "reménykedve várjuk Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét", és kérjük, hogy "országodban majd reményünk szerint (mindannyian) dicsőségben örökre részesüljünk, amikor letörölsz szemünkről minden könnyet, és színről színre látunk téged, Istenünk. Hasonlók leszünk hozzád mindörökre, és vég nélkül dicsőítünk téged, Krisztus, a mi Urunk által".

1405. E nagy reménységnek, tudniillik az új égnek és az új földnek – melyekben

igazságosság lakik – nincs biztosabb záloga, sem nyilvánvalóbb pecsétje, mint az Eucharisztia. Valójában valahányszor e misztériumot ünnepeljük, "megváltásunk műve valósul meg", és mi "egy kenyeret (...) (törünk meg), mely a halhatatlanság orvossága, ellenméreg, hogy meg ne haljunk, hanem mindig éljünk Jézus Krisztusban".

2837. "Mindennapi". Az Újszövetség a görög "epioúszion" ('mindennapi') szót másutt nem használja. Kronológiai értelemben pedagógiai célzatú megismétlése a "ma" szónak, hogy megerősítsen a "kivétel nélküli" bizalomban. Minőségi értelemben azt jelenti, ami az élethez szükséges, tágabban a fönmaradáshoz elegendő javakat. Szó szerint (epioúszion = lényeg fölötti) közvetlenül az élet kenyerét, Krisztus Testét és "a halhatatlanság orvosságát" jelenti, mely nélkül nincs bennünk élet. Végül ha az előző szóval összekapcsoljuk, nyilvánvaló a mennyei értelem: a "nap", melyről itt szó van, az Úr napja, az Ország lakomájának napja, melyet az Eucharishtiában, az eljövendő ország kóstolójában elővételezünk. Emiatt kell az eucharisztikus liturgiát "minden nap" ünnepelni.

"Az Eucharisztia tehát mindennapi kenyerünk (...). Az erő ugyanis, amit jelent, az egység, hogy az Ő testébe beépítve, tagjaivá válva az legyünk, amit magunkhoz veszünk. (...) És hogy az Egyházban naponta olvasmányokat hallgattok, az mindennapi kenyér; az is, hogy himnuszokat hallgattok és mondotok, mindennapi kenyér. Ezek ugyanis szükségesek zarándokutunkhoz."

A mennyei Atya buzdít bennünket, hogy mint mennyei gyermekek kérjük a mennyei Kenyeret. Krisztus "a kenyér, akit elvetettek a szűzben, megkelt a testben, megdagasztottak a szenvedésben, megsütöttek a sír kemencéjében, föltálatják a templomokban, leteszik az oltárookra, és Ő maga szolgálja föl a híveknek naponta mint mennyei eledelt".

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangélium* (hosszabb forma: Mt 22,1-14; rövidebb forma: Mt 22,1-10) a menyegzős lakodalmi meghívások példabeszéde. A lakoma képe jelenik meg az *olvasmányban* is (Iz 25,6-10a): a „Seregek Ura bőséges lakomát rendez” minden nemzetnek. A meghíváshoz, lakomához kapcsolható kép a *válaszos zsoltár* (Zsolt 22,1-3a.3b-4.5.6) válasza is: „Otthonom lesz az Isten háza mindörökké szünet nélkül”.

A *szentlecke* (Fil 4,12-14.19-20) a Jézus Krisztus által elnyert dicsőségről beszél – ennek a dicsőségnek példázata az evangéliumi lakoma. Szintén a meghívás motívuma

kerül elő az evangéliumot felvezető *alleluja versben* is (Ef 1,17-18) „Urunk, Jézus Krisztus Atyja, világosítsa meg lelkünket, hogy megértsük, mily reménységre hívt meg minket”.

Az evangéliumi képek még sűrűbben köszönnek vissza az *egyetemes könyörgések* szövegében. Már a papi bevezető a lakomára való meghívást helyezi a középpontba: „Forduljunk könyörgő lélekkel mennyei Atyánkhoz, aki mindnyájunkat meghív szent Fia lakomájára!”. Hasonlóképp a harmadik: „Add, Urunk, hogy lakomásra hívó szavadat mindig meghalljuk, és készséggel kövessük!”. Általánosabb síkon szólal meg az első könyörgés: „Add, Urunk, hogy Egyházad tanítása mindenkihez közvetítse hívó szavadat!”. A negyedik a ruha példázatát ismétli meg mint a mennyek országára való felkészültség jelképét: „Add, Urunk, hogy mindig a megszentelő kegyelem menyegzős köntösében várjuk az örök életre szólító szavadat!”. Az ötödikben szintén a lakomára történő meghívásra való utalást hallhatunk: „Add, Urunk, hogy híveid keressék egymás barátságát, és szívesen gyakorolják a vendéglátás erényét!”. A papi záró könyörgés szintén a meghívást és a készenlétet szem előtt tartva imádkozik: „Mennyei Atyánk! Engedd, hogy hívó szavadat soha el ne nyomja szívünkben a világ zaja, és mindig készek legyünk hívásod követésére! Krisztus, a mi Urunk által”.

A két választható *áldozási ének* közül az első kapcsolatba hozható a lakoma, a jóllakás és a lakoma által jelképezett mennyek országának gondolatával (Zsolt 33,11): „aki Istent keresi, az nem szenved hiányt a jóban”. Az *áldozás utáni könyörgés* segíti összekapcsolni az evangéliumban is bemutatott mennyek országának lakomáját a szentmisében megtapasztalt lakomával: „Kérve kérjük Fölségedet, Istenünk, hogy amint Fiad szent testével és vérével táplálsz, tégy minket az isteni élet részesévé”.

2.3.2. Liturgikus énekek

Éneklő Egyház:

Íme, mily jó (628)

<http://nepenektar.hu/liturgia/228/gr/877/ime-mily-jo-ecce-quam-bonum>

Gitáros, illetve taizei énekek:

Dax – Ne féltsd a gyertyád

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

Virrassz még (Taize)

<https://www.youtube.com/watch?v=yo9C-UiCL6s>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

Nichi-ya Nikoletta - Ne engedd!

Ne engedd, hogy a gyűlölet vezéreljen téged,
beteggé válsz, ha az életed haragban éled.
A lelkedbe végtelen fájdalom költözik,
s a sebzett szíved örökre feketébe öltözik.

Szürkének látod majd a szivárványt az égen,
s nem lesz több új remény lelked rejtekében.
Dideregni fogsz, s nem hevít majd tűz, sem nyár,
dicsőség helyett az út végén csak szánalom vár.

Addig fordulj vissza, míg nem alszik ki végleg
a szeretet lángja lelkedben, és hogyha tényleg
hiszel abban, hogy a szeretet az egyetlen megoldás,
megkönnyebbül lelked, s jutalmad a feloldozás.

Forrás: <https://www.poet.hu/vers/177769>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó tantörténetek

Ég-e folyamatosan a lámpásunk?

Évekkel ezelőtt egy kis középnyugati városkában egy embernek az volt a dolga, hogy figyelje a vasúti átjárót.

Ha vonat közeledett éjszaka, meg kellett lengetnie egy lámpást, hogy figyelmeztesse a keskeny úton arra járó autósokat a vonat közeledtére, hogy megálljanak, amíg a vonat elhalad.

Egy bizonyos estén szokás szerint arra jött a vonat, és a férfi elfoglalta helyét, hogy figyelmeztesse az arra haladó autókat. Láta is, hogy messziről közeledik egy autó a vasúti sínek felé, így hát elkezdte lengetni lámpását a holdsütötte estében. Az autó csak jött tovább, úgyhogy az ember gyorsabban lengette a lámpást. A vonat már csak másodpercekre volt az átjárótól. A kocsik még csak nem is lassítottak. A férfi nem hitt a szemének, még erősebben lengette a lámpását. Az autó csak jött tovább.

Már majdnem az átjáróhoz ért, és a vonat éppen áthaladni készült. Újra teljes erejéből meglengette a lámpást, ám az autó teljes sebességgel közeledett. Végül a férfi elugrott az útból, ahogy az autó tovább száguldott, és összeütközött a vonattal. Az autó minden utasa meghalt.

A nyomozás során a bánat sújtotta férfi azt mondogatta a hatóságoknak, hogy ő megpróbálta figyelmeztetni a közeledő járművet, de az nem állt meg. A nyomozást vezető tiszt így szólt az átjárónál dolgozó férfihez: "Uram, ön meglengette a lámpást, de elfelejtette meggyújtani!"

Jézus arra hívott el bennünket, hogy fények legyünk a világban. A mi feladatunk elvinni az Evangélium jó hírét, akinek csak tudjuk. De mit sem ér beszélni az embereknek Jézusról, ha a bennünk levő fény nem ég. Krisztus fénye nélkül kevés hatást gyakorolhatunk.

Forrás: <http://erdelyikeresztyenek.network.hu/forumtema/tanmesek-rovid-tortenetek>

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

– Hogyan hallgatom Isten Szavát? Figyelmesen, szeretettel vagy elutasító közömbösséggel?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, kegyelmed mindenkor indítson és kísérfjen minket, hogy figyelmünk szüntelenül a jótettekre irányuljon. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Boldogasszony Iskolanővérek imája:

Köszönjük Urunk, hogy mindannyiunkat a veled való közösségre, találkozásra hívsz. Óvj bennünket a kifogások keresésétől, a lanyhaságtól. Ajándékozz meg bennünket az éberség állapotával, hogyha szólítasz, készséges szívvel válaszolhassunk menyegzői meghívásodra. Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

„Sokan vannak a meghívottak, de kevesen a választottak!” /Mt 22,14/

Fotó az evangéliumi szakaszhoz /Mt 22, 1-14/

(Forrás: pixabay)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Az Úr engem is nagylelkűen hív, hogy vele barátságba lépjek!

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– Általam, szavaim és tetteim által közelebb kerülnek mások Istenhez?